

SPIS TREŚCI

Od Redakcji	5
Filozofia polskiego Oświecenia	7
Filozofia polska pierwszej połowy XIX w.	55
Andrzej Rudzki	94
1. Quaestiones eruditae	95
2. Quaestiones oppositae	98
3. Quaestiones selectae	98
Szymon Majchrowicz	
1. Szczęśliwość Polaków w dobrodziejstwach odebranych od Boga	110
2. Jakim porządkiem przeznaczony Naród polski utrzymywał swoją nieoszacowaną szczęśliwość i ojczystą starożytną wolność	112
3. Wyrażenie czasów zaczęcia upadku i trwałości królestw i narodów	114
Stanisław Leszczyński	
1. Odpowiedź na rozprawę Jana Jakuba Rousseau	117
2. Niedowiarstwo zdrowym rozumem pokonane	118
Stanisław Konarski	
1. Wszystkie niezliczone nieszczęścia i szkody Rzeczypospolitej	122
2. Przeciwnie pogładowi o wyjątkowości polskiej historii	124
3. Ostrzeżenie o filozofach	126
Marcin Świątkowski	
1. Przegląd zarzutów wysuwanych pospolicie przeciw nauce przez niektórych teologów	133
2. Wyliczenie zasadniczych zarzutów wysuwanych prze- ciw nauce przez polityków	134

3. Co to jest przypadek, co doświadczenie	135
4. Godność umysłu ludzkiego nie cierpi bynajmniej skutkiem stosowania doświadczeń	135
Antoni Popławski	
1. Społeczne znaczenie oświaty	136
2. Należytości i powinności a potrzeby	137
Franciszek Salezy Jezierski	
1. Niektóre wyrazy porządkiem abecadła zebrane	139
Hugo Kollataj	
1. O przyrodzeniu i jego prawach w ogólności	150
2. O prawach przyrodzonych, którym podlega człowiek	153
3. Poznanie	155
4. Należytości i powinności człowieka	159
5. Filozofia i geneza religii	163
6. Społeczeństwo pierwotne — teokracja — geneza religii	164
7. Program historii	171
Stanisław Staszic	
1. Prawo człowieka, czyli o związkach człowieka	182
2. Zasady poznania	185
3. Narodowość	188
4. Człowiek i historia	190
Karol Surowiecki	
1. Przeciwno filozofom wieku osiemnastego	200
Feliks Jaroński	
1. Nowe autorytety	207
2. Logika	208
Stanisław Kostka Potocki	
1. Obrona Oświecenia	210
2. „Obrona” perypatetyzmu	212
Jędrzej Śniadecki	
1. Istota życia	215
2. Człowiek	221
Jan Śniadecki	
1. Pochwała Kopernika	225
2. Przeciw teologicznej krytyce filozofii	227
3. Przeciw Kantowi i metafizyce	229
4. Nominalizm, abstrakcja	233
5. O języku	236

6. Obserwacja i doświadczenie	237
7. Przewyciężenie francuskiego „empiryzmu” i niemieckiego racjonalizmu	240
8. Przeciwność romantyczności	242
Tytus Dzieduszycki	
Uwagi nad pismem Jana Śniadeckiego o filozofii	246
Józef Kalasanty Szaniawski	
1. Formy wszechrzeczy. Świat realny i świat idealny	253
2. Jednostka i całość	254
3. Znamiona właściwe narodowości naszej	261
Józef Gołuchowski	
1. O bezbożnikach, co do filozofii z hałasem wpadli	264
2. Pożytki prawdziwej filozofii	265
3. Kategoria miłości jest najwyższą kategorią i rozwiązuje najwyższe zagadnienia spekulacji	267
Joachim Lelewel	
1. Jakim być ma historyk	271
2. Historia filozoficzna	277
3. Słowo do rozważań historycznych wstępne	279
4. Prawność, czyli prawnota narodu polskiego	282
Kazimierz Brodziński	
1. Polska — Kopernikiem w świecie moralnym	288
Maurycy Mochnacki	
1. Uznanie się w swoim jestestwie	294
2. Myśli o filozofii niemieckiej i tendencjach naszych czasów	301
Józef Hoene-Wroński	
1. Odsłonięcie mesjaniczne przeznaczeń ludzkości	308
„Postęp”	
1. Postęp rozumu naczelnym prawem dziejów	320
Tadeusz Krępowiecki	
1. Narodowość (Centralizacja)	325
Wiktor Heltman	
1. Natura ludzka przeciw indywidualizmowi i socjalizmowi	330
2. Natura ludzka a organizacja własności	331
Stanisław Worcell	
1. Własność i postęp społeczny	333

Henryk Rzewuski

1. Rozum indywidualny jest zawsze błędny 340
2. Nauka — Objawienie — Tradycja 341
3. Ludzkość jest fikcją 343
4. Kościół a cywilizacja 346

Eleonora Ziemięcka

1. Przeciw panteizmowi Hegla i afirmacji doczesności 348
2. Filozofia — Religia — Powołanie człowieka 351

Michał Wiszniewski

1. Bacon i Schelling — o syntezę wiedzy doświadczalnej z filozofią natury 356

August Cieszkowski

1. Organizm historii wszechświata 360
2. Myśl i czyn 364
3. Przyszłość: rzeczywistość a utopia 366
4. Czym jest ewolucja? — Jej konieczność. — Odezwa do uciśnionych 368
5. Prawo dialektyki w historii — Przyszłe wieki jako synteza ubiegłych epok, czyli jako cel i wynik historii 370
6. Idea królestwa bożego na ziemi 372

Bronisław Trentowski

1. «Oko polskie», czyli syntetyczny charakter filozofii słowiańskiej 376
2. Filozofia polityczna, czyli synteza historyzmu i radykalizmu 382

Karol Libelt

1. Charakterystyka filozofii słowiańskiej 388
2. Trzy potęgi umnicze 393

Henryk Kamieński

1. Myślę, więc jestem. Tworzę, więc jestem 400
2. Historia i historyk 404

Edward Dembowski

1. Postęp a eklektyzm 410
2. Twórczość — jednia myśli i czynu 413
3. Narodowość a filozofia. Krytyka mesjanizmu 418

Andrzej Towiański

1. Sprawa Boża i duch Napoleona 424
2. Człowiek — narzędzie ducha, granice jego wolności 426

3. Sens cierpienia. Drogi odkupienia	428
4. O idei polskiej	430
Adam Mickiewicz	434
1. O Duchu narodowym	436
2. Szkic do historiozofii	437
3. Co należy rozumieć przez mesjanizm	439
4. Mesjanizm i powołanie narodu	443
5. Człowiek wieczny	443
Juliusz Słowacki	446
1. Idee narodów	447
2. O idei polskiej	448
3. O potrzebie idei	448
Zygmunt Krasiński	452
1. Dramat historii i pojednanie w prawie Bożym	454
2. Idea chrześcijańska, historia i narodowość	457
3. „Hegla stanowisko przeskoczonym jest...”	457
Jan Kanty Podolecki	460
1. Dramatyzm dziejów	462
2. Stosunki ekonomiczne a postęp społeczny	462
Cyprian Norwid	466
1. Co to jest naród	467
2. Ilość i jakość	469
3. Znicestwienie Narodu	469
Dominik Szulc	475
1. Umiejętność	475
Józef Supiński	478
1. Wiedzę skierować ku ziemi	479
2. Prawo powszechne wszechhistnienia	481
3. Droga do fizyki społecznej	483
Skorowidze	483